

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LV. — Izdan in razposlan dné 20. julija 1894.

(Obsega štev. 152.—153.)

152.

Dopustilnica z dné 13. junija 1894. l.

za lokalno železnico z električnim obratom od postaje Gmunden na železnici po Salzkammergut v mesto Gmunden.

Mi Franc Jožef Prvi,
po milosti Božji cesar avstrijski;

apostoljski kralj ogrski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimérski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, štajerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenjsleški in dolenje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je firma Stern & Hafferl na Dunaju zaprosila, da bi se ji dalo dopustilo, zgraditi in obratovati lokalno železnico z električno silo od postaje Gmunden na železnici po Salzkammergut v mesto Gmunden, vzvidelo se Nam je, z ozirom na občo korist te podjetbe, imenovani koncesijonarki to do-

pustilo na podstavi zakonov z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.) in z dné 27. decembra 1893. l. (Drž. zak. št. 198.), in pa zmislooma uporabljajoč določila zakona o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. (Drž. zak. št. 238.), podeliti takó-le:

§. 1.

Koncesijonarki dajemo pravico, zgraditi in obratovati lokalno železnico z ozko raztečino, katero bo gonila električna sila in katera naj se napravi od postaje Gmunden na progi državne železnice Attnang—Steinach—Irdning v mesto Gmunden.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustilnice, dodeljujejo se nastopne ugodnosti:

- a) Oprostilo od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetba sklene, za vse vloge, k jih vpodá, in za listine, ki jih naredí; nadalje za vse knjižne vpise na podstavi teh pogodeb in listin, in naposled za druge uradne posle in uradne izdatke v namene, povedane tu doli, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnica in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat do časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice do konca prvega obratnega leta.

Té ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh.

- b) Oprostilo od kolkov in pristojbin za izdajo delnic, namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilo vstrečno opremo, sè časnicami vred, in pa od prenosnine, kar se je nabere o nakupu zemljišč konci prvega obratnega leta (lit. a, št. 2.), razen pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti in katere po obstoječih zakonih pristojé občinam ali drugim samovpravnim združbam;
- c) oprostilo od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo te dopustilnice;
- d) oprostilo od dobitkarine in dohodarine, od plačevanja pristojbin za kupone, in tako tudi od vsakega novega državnega davka, kateri bi se vtegnil uvesti z bodočimi zakoni, na dobo dvajsetih let, računèč od današnjega dné.

§. 3.

Koncesijonarka je dolžna, gradnjo v §. 1. imenovane železnice začeti precej in dokončati jo najdalje v enem letu, računèč od današnjega dné; dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po nji vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bo držala gorenjega roku za gradnjo, dolžna je družba dati zagotovilo, položivši varščino dveh tisoč goldinarjev v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale zgorenje dolžnosti, smé se izreči, da je ta varščina zapala.

§. 4.

Da izdela dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesijonarki pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesijonarki dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državno upravnstvo spoznalo, da je njih naprava v javni koristí.

Kolikor bi se v napravo dopuščene železnice rabile javne ceste, naj koncesijonarka dobí privolilo tistih, ki so dolžni té ceste vzdržavati,

oziroma tistih oblastev in organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico, dajati privolilo v porabo ceste.

§. 5.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, in pa dopustilnih pogojev, ki jih bo postavilo trgovinsko ministerstvo, pa tudi tega, kar vlevajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in železnični obratni red z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.), kolikor se po mnenju trgovinskega ministerstva dotična določila z ozirom za izbrano vrsto sestave in obrata zdijo uporabna za dopuščeno lokalno železnico, in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó.

§. 6.

Koncesijonarki se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državnega upravnstva in s pogoji, ki jih to postavi, naredi delniško družbo, katere naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesijonarke.

Izdaja prednostnih zadolžnic je izključena.

Nasproti pak se koncesijonarki priznava pravica, da izdá prednostnih delnic, ki gledé obrestovanja in razdolžitve imajo prednost pred osnovnimi delnicami, do zneska, kakor ga ustanovi državno upravnstvo.

Dividenda, ki pristoji prednostnim delnicam, predno nastane osnovnim delnicam pravica do dividende, pri čemer pa ne bodi nobenega doplačila iz donosov poznejših lét, ne sme se odmerjati z več kakor štirimi odstotki.

Znesek resnične in pa nominalne naprave glavnice potrebuje odobrila državnega upravnstva.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in vredbo železnice in za dobavo vozil res uporabljenih in prav izkazanih, prištevši interkalarné obresti, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je bilo res kurzne izgube pri dobavi glavnice.

Ako bi po dogradbi železnice bilo treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, sméjo se dotični stroški prišteti napravní glavnici, če je državno upravnstvo pri-

volilo v namerjane nove stavbe ali v pomnožitve obratnih naprav in če se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je treba odplačati v času, dokler traja dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državno upravstvo.

Družbena pravila in pa obrazci osnovnih in prednostnih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državnega upravstva.

§. 7.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se je v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo in črno vojsko obeh državnih polovic, za tirolske deželne strelce in za žandaremstvo, in to ne samo o potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi o služabnem potovanju na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesijonarka se zavezuje, da bo pristopila dogovoru, med avstrijskimi železničnimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetka opravnih reči za prevažanje vojakov in zastran vzajemnega pripomaganja z vozili za večje vojaške prenose, dalje da bo pristopila vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dné junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah, in pa vsak čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarko moč in veljavo z dném, ko se po dopuščeni železnici prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po Državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarko veljavo in moč, kadar se ji bodo uradoma priznanili.

Te dolžnosti ima koncesijonarka samó v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje zdí izvršljivo z ozirom na drugotnost te proge in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé na napravo, opremo in vrsto obrata.

Koncesijonarka je dolžna, pri oddaji služeb ozirati se v zmyslu zakona z dné 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 8.

V koliko je enake ugodnosti, kakor jih ustanavlja gledé na prevažanje vojakov §. 7., dodeljevati civilnim stražnim četam (varnostni straži, finančni straži i. e.) ali drugim javnim organom, to se določuje v dopustilnih pogojih.

§. 9.

Koncesijonarka je dolžna, v slučaju mobilizacije in vojske vsak čas brez zahtévka odškodnine ustaviti obrat v toliko in tako dolgo časa, kolikor bi vojaško oblastvo spoznalo, da je potrebno za premikanje krdel ali druge vojaške operacije po kaki javni cesti, ki jo rabi železnica.

§. 10.

Dopustilna doba in ž njo vréd v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računéč od današnjega dné, ter mine po tem roku.

Državno upravstvo smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roku izgubilo svojo moč, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 3. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop roku ne mogel opravičiti v zmyslu §. 11., lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 11.

Družba nima pravice, tretjim osebam prepustiti obrat po dopuščeni železnici, ako ji tega državno upravstvo izrečno ne dovoli.

Državnemu upravstvu je pridržana pravica, da smé po dopuščeni železnici sosebnó tedaj, kadar bi ta zadobila neposredno zvezo s kako železnico, ki jo morda tedaj obratuje država, obrat na se vzeti ter voditi na račun družbe ves ostali čas, dokler bo še trajalo dopustilo.

V tem slučaju mora družba državnemu upravstvu povrniti stroške, ki mu zares nastanejo iz obratovanja in katere bo eventualno ustanoviti poprek.

Kakó naj se sicer vodi ta obrat, ravná se s posebno obratno pogodbo, ki naj se sklene med državnim upravstvom in družbo.

§. 12.

Državno upravstvo si pridružuje pravico, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat

izročena, vsak čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Da se ustanoví odkupnina, seštejejo se letni čisti donosi, kar jih je podjetba imela v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabejših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ako bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni srednji čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, enakega tisti letnini, ki je potrebna za štiriinpolodstotno obrestovanje in razdolžitev po državnem upravitstvu odobrene pravne glavnice v času, dokler traja dopustilo, tedaj se ta spredaj oznamenjeni letni znesek določi za čisti donos, ki ga je jemati v podstavo za odméro odkupnine.

3. Odškodnina, ki jo bo dati, bodi v tem, da se v še ostali dobi dopustila izplačuje koncesionarki poprečni donos po zmislu odstavka 1., oziroma, kadar nastane kateri v odstavku 2. omenjenih slučajev, tamkaj navedena letnina za pravno glavnicu v polletnih, 30. dné junija in 31. dné decembra vsako leto po izteku dospevajočih obrokoh.

4. Državi se pridružuje pravica, da plača kadarkoli namesto še ne dospelih letnih plačil glavnicu, enako znesku glavnične, računéč obresti od obresti, po štiri in pol od sto na leto diskontovane vrednosti onih plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. opravljati polletno.

Ako se država odloči, to glavnicu plačati, plača naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računiti po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju na dunajski borzi zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Izplačavši odkupnino, pride država po odkupu železnice in z dném tega odkupa brez daljne odplate v bremen čisto last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštévši tudi vozila, gradivne zaloge in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, ako le-ti niso že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državnega upravitstva.

§. 13.

Ko mine dopustilo in tistega dné, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopuščene železnice in vsega pre-

mičnega in nepremičnega pristojsstva, vštévši tudi vozila, gradivne zaloge in pa kake iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade v obsegu, povedanem v §. 12., št. 5.

Kadar to dopustilo mine in pa tudi, ako se železnica odkupi (§. 12.), obdrži koncesionarka last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in pa kar bi imela po obračunih tirjati, potem last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere si je ona sezidala ali pridobila po pooblastilu državnega upravitstva z izrečnim pristavkom, da té reči niso pristojsstvo železnice.

§. 14.

Državno upravitstvo ima pravico, prepričati se, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državno upravitstvo pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarstvo, in sosebno po nadzornikih, ob stroških koncesionarke pošiljanih — kakorkoli se mu vzvidi primerno — pregledovati, da se delo izvaja po projektu in po pogodbi.

Ako se napravi délniška družba, iméj komisar, ki ga postavi državno upravitstvo, tudi pravico, kolikokrat se mu primerno zdi, hoditi v seje upravne sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za načelništvo družbe, in pa v vélike zbere, ter tam ustavljati vse sklepe in naredbe, ki so nasprotni zakonom, dopustlu ali družbenim pravilom, ali pak kvarni javni koristi; toda v takem slučaju je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi razloko trgovskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadzorovanje železniške podjetbe mora koncesionarka z ozirom na breme opravil, ki je ž njim združeno, v državno blagajnico plačevati letno poprečno povračilo, katerega višino bo določilo državno upravitstvo, oziraje se na obseg podjetbe.

Koncesionarka se odvezuje zaveznosti, izrečeneh v §. 89. železničnega obratnega redú z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) gledé na vračilo večih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstveno-uradnem nadzoru, in pa gledé dolžnosti, zastonj nabavljati in vzdrževati uradne mestnosti.

§. 15.

Ako bi se poleg vsega prejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene, pridržuje se državnemu upravstvu tudi pravica, da se poprime zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreče, da je dopustilo izgubilo svojo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljujoč konsesijonarki pravico, zastran izkazne škode zahtevati vračila pred Našimi sodišči, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričálo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem države glavnem in prestolnem mestu dunajskem trinajsetega dné meseca junija v letu milosti tisoč osem sto devetdesetem in četrtem, Našega cesarjevanja šestinštiridesetem.

Franc Jožef s. r.

Windisch-Graetz s. r. Wurmbrand s. r.
Plener s. r.

153.

Ukaz ministerstev za notranje stvari in trgovino v porazumu s c. in k. državnim vojnim ministerstvom z dné 12. julija 1894. l.

o pokalnih pripravah in ognjarskih predmetih, namenjenih za to, da se pri železnicah in drugih javnih prometnih zavodih uporabljajo za dajanje znamenj.

Ministerstvi za notranje stvari in trgovino ukazujeta v porazumu z državnim vojnim ministerstvom to-le:

§. 1.

Pokalne priprave in ognjarski predmeti, namenjeni za to, da se pri železnicah in drugih javnih

prometnih zavodih uporabljajo za dajanje znamenj (kot znamenila), smejo se narejati, v promet spravljati in rabiti samó tedaj, kadar so bili spoznani za pripustne.

Od tega določila se izvzema rečenih predmetov narejanje in raba na preskus, če se želi doseči, da bi se jim dodelila pripustnost.

Pa tudi za poskusno narejanje in poskusno rabo teh predmetov je treba dovolila političnega deželnega oblastva.

Napravljati take pokalne priprave in ognjarske predmete v kemijskih delavnicah visokih šol v znanstvene namene je dovoljeno pod odgovornostjo načelničev laboratorijev zlasti gledé na to, da se taki predmeti primerno shranijo in da se zabrani vsakršna zla raba.

§. 2.

Kedor hoče doseči, da se kaka priprava za dajanje znamenj, omenjena v §. 1., pripusti, naj svojo prošnjo z natančnim popisom znamenila in načina, kakó se izdeluje, vpodá pri ministerstvu za notranje stvari, ki bo zavkazalo njegovo preiskavo po strokovnjakih.

§. 3.

V ta namen naj prosilec oddá avtentičen vzorec svojega izdelka po navodilu, ki naj si je izprosi gledé na množino in na kraj oddaje, in naj organom, poklicanim za preskuševanje, dá na razpolaganje vse predloge o svojem izdelku, ki bi jih še bilo treba.

§. 4.

Prosilec pripustila mora položiti v založbo preskuševalnih stroškov namenjeno odredbino 125 gl. avstrijske vrednote.

§. 5.

Na podstavi posledka preskušnje odločuje ministerstvo za notranje stvari v porazumu s trgovinskim ministerstvom o pripustilu predmeta in pa o pogojih pripustila. Ako se predmet pripusti, dodeli se prosilecu dovolilo, ta predmet narejati in ga spravljati v promet.

§. 6.

Obrtovno narejanje in pa obrtovno razpečavanje v §. 1. imenovanih predmetov potrebuje dopustila oblastva na podstavi §. 15., št. 11. obrtnega reda.

Dopustilo se more dodeliti samó po meri pogojev, podanih v pripustilnem dovolflu.

§. 7.

Obratna naprava za narejanje omenjenih predmetov je odvisna od potrdila obrtnega oblastva na podstavi posebnega postopanja, predpisanega v III. poglavju obrtnega redú.

§. 8.

Tudi predmeti v §. 1. omenjene vrste, ki se uvažajo v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, zavezani so predpisom tega ukaza, izvzemši določilo, ki se nanaša na njih narejanje.

§. 9.

Ta ukaz veljá o vseh že narejenih ali že uporabljanih znamenilih v §. 1. omenjene vrste.

§. 10.

Ako se ne izpolnjujejo pogoji, po katerih se je kak v §. 1. omenjeni predmet pripustil za dajanje znamenj (§. 5.), more se, če to zahtevajo javni oziri, ministerstvo za notranje stvari v porazumu s trgovskim ministerstvom zopet odvzeti pripustilno dovolilo.

§. 11.

Železnice in drugi javni prometni zavodi smejo po preteku enega leta potem, ko ta ukaz stopi v moč, uporabljati samó taka znamenila, ki so pripuščena na podstavi §. 5. tega ukaza.

Dolžnost njihova je, da ministerstvu za notranje stvari v štírih tednih naznanjajo znamenila, ki jih uporabljajo, in pa vsako izpremembo v izbiri znamenil, in tako tudi, da vsako nezgodo, ki se pripeti ob rabi znamenil, dajejo na znanje ministerstvu za notranje stvari in trgovinskemu ministerstvu.

§. 12.

O plovstvenem obratu, tudi kolikor služi javnemu prometu, ne uporabljajo se določila tega ukaza.

§. 13.

Prestopki tega ukaza se kaznujejo po ministerskem ukazu z dné 30. septembra 1857. l. (Drž. zak. št. 198.), kolikor jih ne zadene kazen po kazenskem sodišču ali kazen po kazenskih določilih obrtnega redú.

§. 14.

Ta ukaz stopi v moč z dném razglasitve.

Bacquehem s. r.

Wurmbrand s. r.